

TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN TIETOSUOJAILMOITUS

EU:n yleinen tietosuoja-asetus, 12-14 artikla
Toimeentulotuki, palvelut ja etuudet sote-
integraatiossa II -rekisteritutkimus
22.11.2024

TIETOA TUTKIMUKSEEN OSALLISTUVALLE

Tässä selosteessa kuvataan, miten Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) käsittelee henkilötietoja tässä tutkimuksessa. Lähtökohtaisesti tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen. Jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen, ennen keskeytystä kerättyä aineistoa voidaan kuitenkin käyttää tutkimuksessa. Tämän selosteen kohdassa 18 kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla on ja miten voit vaikuttaa tietojesi käsittelyyn.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjät

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
PL 30, 00271 Helsinki
029 524 6000

Yllämainitut organisaatiot päättävät ja vastaavat henkilötietojen käsittelystä tässä ilmoituksessa kerrottua tarkoitusta varten eli ovat näiden tietojen osalta rekisterinpitäjiä.

2. Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa

3. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Tutkimusosio 1. Tässä osiossa selvitetään, millaisia työllistymistä tukevia ja hankaloittavia tekijöitä TYP:n palveluun ohjattujen työttömien työnhakijoiden asiakassuunnitelmiin on kirjattu ja miten asiakassuunnitelmakirjauksia voidaan käyttää asiakkaan palvelua koskevan vaikuttavuuden arviointiin (2025).

Aineistot: Työikäisten sosiaalipalvelujen asiakassuunnitelma-aineistot vuodelta 2023. THL on saanut Etelä-Savon, Länsi-Uudenmaan, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueilta hallintopäätöksen nojalla työikäisten sosiaalipalvelujen asiakassuunnitelma-aineistot vuodelta 2023 tutkimuskäyttöön (ks hallintopäätös: THL 4762/5.03.00/2022). Aineistot ovat saapuneet THL:aan vuonna 2023 ja ne sisältävät sekä kvantitatiivista että laadullista dataa. Asiakassuunnitelmia on toimitettu THL:aan noin 4000 kappaletta (lopullisen aineiston koko ei ole vielä tarkasti tiedossa, koska aineistoa vielä käsitellään, jotta se saadaan tutkimuskäyttöön). Aineisto on THL:n rekisteriverkon tietokannassa Tutkimus omassa skeemassaan, ja sitä käytetään THL:n Biometry Linux Cluster etäkäyttöympäristössä Nomachine-etätyöpöydän kautta. Aineiston järjestely ja datan tarkistukset on aloitettu vuonna 2023, mutta niiden tekeminen on edelleen kesken johtuen siitä, että THL:ssa on vain kaksi henkilöä, joilla on asiantuntemus kyseiseen tehtävään ja toinen heistä tekee tehtävää muun työnsä ohella. Kun aineisto on saatu analysoitavana kuntoon, voidaan validointi tehdä kokonaisuudessaan.

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus: Tutkimuksen toteuttaminen Toimeentulotuki, palvelut ja etuudet sote-integraatiossa (ToituAvain) II-hankkeessa.

Tutkimusosio 2. Tutkimusosiossa selvitetään AVAIN-mittarin psykometrisiä ominaisuuksia, rakennevaliditeetti ja reliabiliteetti. Tutkimusosiossa tarkastellaan konfirmatorisen faktorianalyysin ja rakenneyhtälömallinnuksen avulla AVAIN-mittarin rakennevaliditeettia ja Cronbachin alfa arviointimenetelmällä mittarin reliabiliteettia. (2025)

Aineistot: Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeilussa vuosina 2018–2019 Kangasalasta, Kemijärveltä, Kuopiosta, Raisiosta ja Tampereelta kerätty tutkimusaineisto.

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus: Tutkimuksen toteuttaminen Toimeentulotuki, palvelut ja etuudet sote-integraatiossa (ToituAvain) II-hankkeessa.

Tutkimusosio 3. Kolmannessa osiossa arvioidaan AVAIN-mittarin ennustevaliditeettia. Tutkimuksessa

selvitetään, miten tilannetekijöiden, menetelmien ja palveluiden yhdistelmät vaikuttavat asiakkaiden tavoitteiden saavuttamiseen ja ovatko ne yhteydessä tavoitteiden saavuttamiseen. Tutkimusosiossa käytetään tilastollisia menetelmiä. (2025)

Aineistot: Työikäisten sosiaalipalvelujen asiakassuunnitelma-aineistot vuodelta 2023.

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus: Tutkimuksen toteuttaminen Toimeentulotuki, palvelut ja etuudet sote-integraatiossa (ToituAvain) II-hankkeessa (Liite 1).

Tutkimusosio 4. Tutkimusosiossa perehdytään siihen, millaista tietoa AVAIN-mittari tuottaa asiakkaiden tavoitteista (tavoitteiden toteutuminen), tilannetekijöistä (tilannetekijät, jotka auttavat tai heikentävät tavoitteiden saavuttamista), palveluista ja menetelmistä. Laadullinen ja määrällinen analyysi. (2025–2026)

Aineistot: Työikäisten sosiaalipalvelujen asiakassuunnitelma-aineistot vuodelta 2023.

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus: Tutkimuksen toteuttaminen Toimeentulotuki, palvelut ja etuudet sote-integraatiossa (ToituAvain) II-hankkeessa.

Tutkimusosio 5. Tutkimuksen tavoitteena tutkia tarkemmin aikuissosiaalityön asiakkaiden toimeentulotuen käytön ja sosiaalityön välisiä yhteyksiä. Tutkimusosiossa selvitetään, millaisilla tilannetekijöillä ja taustamuuttujilla on yhteys toimeentulotuen käyttöön, hyvinvointiin ja sosiaalityön tarpeeseen. Lisäksi kiinnostuksen kohteena on, ovatko jotkin elämäntilanteet tai asiakkaiden ominaisuudet yhteydessä sosiaalityön tuloksiin ja toimeentulotuen käyttöön. Tutkimusosiossa käytetään tilastollisia ja laadullisia menetelmiä. Tutkimusosio toteutetaan yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa siten, että THL:ssa tehdään analyysit, ja vain anonymisoidut ja pseudonymisoidut valmiit analyysit luovutetaan Jyväskylän yliopiston tutkijalle. Mitään alkuperäistä tai tunnisteellista tietoa ei luovuteta THL:sta Jyväskylän yliopistoon. (2025–2026)

Aineistot: Työikäisten sosiaalipalvelujen asiakassuunnitelma-aineistot vuodelta 2023, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen tilastoaineistot 2023–2026 sekä perustoimeentulotuen rekisteriaineisto 2023–2026.

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus: Tutkimuksen toteuttaminen Toimeentulotuki, palvelut ja etuudet sote-integraatiossa (ToituAvain) II-hankkeessa.

Tutkimusosio 6. Tässä tutkimusosiossa selvitetään AVAIN-mittarin käytettävyyttä työikäisten sosiaalityössä. Tutkimusosiossa tarkastellaan niin tietoteknisiä kuin osaamiseen ja motivaatioon liittyviä tekijöitä, jotka tukevat tai hankaloittavat AVAIN-mittarin käyttöä, tiedon hyödyntämistä ja tiedolla ohjaamista ja johtamista työikäisten sosiaalipalveluissa. Tutkimuksessa tarkastellaan niin määrämuotoisen kuin avointen kirjausten käyttöä sosiaalityön vaikuttavuuden arvioinnissa. Tutkimusosio toteutetaan yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa. THL:n Hyvinvointivaltion tutkimus -yksikkö anonymisoi aineiston ja tekee siitä analyysit. Anonymisoidut analyysit ovat THL:n Hyvinvointivaltion tutkimus -yksikön sekä Jyväskylän yliopiston tutkimushankkeeseen osallistuvien tutkijoiden käytössä. Jyväskylän yliopistolla on käytössään valmiit analyysit, jotka eivät sisällä tunnistetietoja. (2025–2026)

Henkilötietoja käsitellään tieteellisen tutkimuksen toteuttamiseksi THL:ssa.

Aineistot: Työikäisten sosiaalipalvelujen asiakassuunnitelma-aineistot vuodelta 2023, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen tilastoaineistot 2023–2026 sekä perustoimeentulotuen rekisteriaineisto 2023–2026.

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus: Tutkimuksen toteuttaminen Toimeentulotuki, palvelut ja etuudet sote-integraatiossa (ToituAvain) II-hankkeessa.

Henkilötietoja käsitellään tieteellisen tutkimuksen toteuttamiseksi.

4. Yhteistyöhankkeena tehtävän tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Yhteistyöhankkeena tehtävän tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako: Aineisto käsitellään THL:ssa, joten kyse ei ole yhteisrekisteristä. THL:n Tiedontuotanto ja menetelmät -yksikkö vastaanottaa raakadatan tutkimushankkeen kunnista / alueilta (anonymisoimaton aineisto), ja siirtää datan pseudonymisoituna THL:n Hyvinvointivaltion tutkimus -yksikölle (pseudonymisoitu aineisto). THL:n Hyvinvointivaltion tutkimus -yksikkö anonymisoi aineiston ja tekee siitä analyysit. Anonymisoidut analyysit ovat THL:n Hyvinvointivaltion tutkimus -yksikön ja Jyväskylän yliopiston tutkimushankkeeseen osallistuvien tutkijoiden käytössä (anonymisoitu aineisto, joka ei sisällä tunnistetietoja).

Kohdassa 1 luetellut organisaatiot toimivat tässä tutkimuksessa yhteisrekisterinpitäjinä, eli ne määrittelevät yhdessä henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot.

Tutkittavat voivat tehdä kaikki tähän tutkimukseen liittyvät pyynnöt rekisteröidyn oikeuksien käyttämiseksi alla olevalle yhteyshenkilölle:

Yhteyshenkilö välittää tarvittaessa pyynnön myös muille yhteisrekisterinpitäjinä toimiville organisaatioille.

Tutkittava voi käyttää tietosuoja-asetuksen mukaisia oikeuksiaan suhteessa kuhunkin rekisterinpitäjään. Tällöin vastaanottaja voi tarvittaessa välittää pyynnön tai vaatimuksen myös muille yhteisrekisterinpitäjille.

5. Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Nimi: Minna Kivipelto

Puhelinnumero: 029 524 7760

Sähköposti: minna.kivipelto@thl.fi

6. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Organisaation tietosuojavastaavan sähköpostiosoite on tietosuoja(at)thl.fi

7. Tutkimuksen suorittajat

THL:n Tiedontuotanto ja menetelmät -yksikkö (anonymisoimaton aineisto), THL:n Hyvinvointivaltion tutkimus -yksikkö (pseudonymistoitu aineisto), Jyväskylän yliopisto (anonymisoitu aineisto, joka ei sisällä tunnistetietoja).

8. Tutkimuksen nimi, luonne ja kesto aika

Nimi: Toimeentulotuki, palvelut ja etuudet sote-integraatiossa II -rekisteritutkimus

Tutkimuksen tyyppi: Kertatutkimus

Tutkimuksen kesto aika (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään): 01.01.2025 – 31.12.2026

9. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn peruste on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti seuraava:

- Yleistä etua koskeva tieteellinen tutkimus (tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e-alakohta)

10. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia henkilötietoja:

- terveystiedot
- muu, mikä : Tilattavat tiedot sisältävät myös seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja: aikuissosiaalityössä asioivan suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaan nimi ja henkilötunnus, tietoja aikuissosiaalityön asiakkaiden kanssa käydyistä neuvottelusta, jossa työikäisten sosiaalipalvelujen asiakassuunnitelma on tehty (päivämäärä, paikka ja osallistujat), asiakkaan tukemiseen osallistuvat palvelunantajat ja heidän vastuunsa, asiakkaan tukemiseen osallistuvat yksityishenkilöt ja heidän tehtävänsä, asiakkaan ja omatyöntekijän tapaamiset, suunnitelman tekoon osallistuneiden henkilöiden eriävät näkemykset suunnitelman sisällöstä, henkilöt, joille tämä suunnitelma toimitetaan, suunnitelman laatijan sukunimi, etunimet, tehtävänimike. Lisäksi asiakassuunnitelma-asiakirjassa on vapaita kenttiä, joihin sosiaalihuollon ammattihenkilö on voinut

kirjata myös asiakkaan terveystietoja, ja muita asiakkaan asiaan liittyviä tietoja vapaamuotoisesti, esimerkiksi tietoja lapsista ja sosiodemografisia tietoja. Tutkimuskäyttöön tilatuissa muuttujissa on mukana sosiodemografisia tietoja, kuten henkilöiden sukupuoli, ikä, päätoiminta, siviilisääty ja kotitaloudessa asuvien lukumäärä ja kotitalouden yhteenlasketut tulot. Perustoimeentulotuen tiedoista on pääteltävissä myös tuen saajan seksuaalinen suuntautuminen (puolison sukupuoli).

- seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Lisäksi arkaluonteisten tietojen käsittely perustuu seuraavaan tietosuojasetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaiseen erityisehtoon:

- Tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus

11. Käsiteltävät henkilötiedot

Tilattavat tiedot sisältävät myös seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja: aikuissosiaalityössä asioivan suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaan nimi ja henkilötunnus, tietoja aikuissosiaalityön asiakkaiden kanssa käydyistä neuvotteluista, jossa työikäisten sosiaalipalvelujen asiakassuunnitelma on tehty (päivämäärä, paikka ja osallistujat), asiakkaan tukemiseen osallistuvat palvelunantajat ja heidän vastuunsa, asiakkaan tukemiseen osallistuvat yksityishenkilöt ja heidän tehtävänsä, asiakkaan ja omatyöntekijän tapaamiset, suunnitelman tekoon osallistuneiden henkilöiden eriävät näkemykset suunnitelman sisällöstä, henkilöt, joille tämä suunnitelma toimitetaan, suunnitelman laatijan sukunimi, etunimet, tehtävänimike. Lisäksi asiakassuunnitelma-asiakirjassa on vapaita kenttiä, joihin sosiaalihuollon ammattihenkilö on voinut kirjata myös asiakkaan terveystietoja, ja muita asiakkaan asiaan liittyviä tietoja vapaamuotoisesti, esimerkiksi tietoja lapsista ja sosiodemografisia tietoja. Tutkimuskäyttöön tilatuissa muuttujissa on mukana sosiodemografisia tietoja, kuten henkilöiden sukupuoli, ikä, päätoiminta, siviilisääty ja kotitaloudessa asuvien lukumäärä ja kotitalouden yhteenlasketut tulot. Perustoimeentulotuen tiedoista on pääteltävissä myös tuen saajan seksuaalinen suuntautuminen (puolison sukupuoli).

12. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Työikäisten sosiaalipalvelujen asiakassuunnitelmat, tiedot luovutettu THL:lle hallintopäätöksen nojalla. Toimeentulotukirekisteri: Tiedot pyydetään Kelasta. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki: Tiedot pyydetään THL:sta. Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeiluaineisto: Tiedot pyydetään THL:sta.

13. Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Tunnisteellisia tietoja ei siirretä tai luovuteta THL:n ulkopuolelle.

14. Tietojen siirtäminen ja luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Ei siirretä.

15. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä tieteellisessä tutkimuksessa

16. Henkilötietojen suojauksen periaatteet

Tiedot ovat salassa pidettäviä. Rekisterinpitäjä on laatinut tietosuojaa koskevan vaikutusten arvioinnin. Rekisterinpitäjä on sitoutunut noudattamaan alansa koskevia vahvistettuja käytäntöjä.

Manuaalisen aineiston suojaaminen:

Tietojärjestelmässä käsiteltävät tiedot:

- Käyttäjätunnus
- Salasana
- Anonymisointi
- Aineiston erillinen salaus

Suorien tunnistetietojen käsittely:

Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa

17. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusaineisto hävitetään

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa:

Asiakirja-aineisto, perustoimeentulotuen, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen aineistot ovat THL:n rekisteriverkon tietokannassa "Tutkimus" omassa skeemassaan, ja sitä käytetään THL:n Biometry Linux Cluster etäkäyttöympäristössä Nomachine-etätyöpöydän kautta. Osallistavan sosiaaliturvan kuntakokeilun aineisto on THL:m suojatulla asemalla.

Tietoja säilytetään hankkeen keston ajan, minkä jälkeen tutkimuksen vastuullinen johtaja vastaa tietojen tuhoamisesta.

18. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Tietosuojalainsäädäntö takaa tutkittavalle tiettyä oikeuksia, joilla tutkittava voi varmistaa perusoikeuksiin kuuluvan yksityisyyden suojan toteutumisen. **Mikäli haluat käyttää oikeuttasi, ota yhteyttä organisaation kirjaamoon** tai kohdassa 2. mainittuun yhteyshenkilöön.

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettujen käsittelyjen lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi tutkimuksessa ja mitä henkilötietojasi tutkimuksessa käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista seuraavissa tapauksissa:

- a) henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin

- b) peruutat suostumuksen, johon käsittely on perustunut, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta
- c) vastustat käsittelyä eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä
- d) henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti; tai
- e) henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kohdassa **18 Mitä oikeuksia sinulla on ja oikeuksista poikkeaminen** kuvatuista oikeuksista saatetaan poiketa tietosuoja koskevan lainsäädännön mukaisilla perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Mikäli haluat käyttää oikeuttasi, ota yhteyttä organisaation kirjaamoon.

Yhteydenotot

Mikäli sinulla on kysyttävää oikeuksista, ota yhteyttä organisaation kirjaamoon tai kohdassa 2. mainittuun yhteyshenkilöön.

Oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi

Sinulla on oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun toimiston käsiteltäväksi, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Faksi: 029 56 66735

Sähköposti: tietosuoja@om.fi